GAZETA LWOWSKA.

We Srodę — Nro. 121. — 30. Lipca 1817.

Wiadomości kraiowe.

Ze Lwowa. — N. Pan raczył JW. Barona Hauera, Prezesa Galicyyskiego Rządu kraiowego, zaszczycić naymiłościwiey W. Krzyżem Austryackiego orderu Leopolda, i w dowód nayważniey łaski swoiey wręczyć mu sam ozdoby tego orderu w dniu 27. b. m.

J. C. K. Mość raczył naywyższą uchwałą swoią z dnia 4go b. m., Urodzonego Kazimierza Rzewuskiego wynieść z własney chęci na dostoyność Hrabiego.

C. K. Rzeczywisty tayny Radca, JW. Jan Kanty Hrabia Stadnicki, mianowany przez N. Pana w skutku uchwały Jego z dnia 24. b. m. Zastępcą Prezesa Galicyyskiego Wydziału stanowego.

Franciszek Kohaut, znany chwalebnie artysta muzyczny, miał d. 25. b. m. zaszczyt popisywać się przed NN. Cesarstwem Iehmość na Ich pokoiach w koncercie na walterni i trąbie, i otrzymał w dowód naywyższego ukontentowania złotą, bardzo gustowną tabakierę.

Wiadomości zagraniczne.

S. Domingo.

Według listów z Port-au-Prince do dnia 23go Maia dochodzących, a w gazetach Londyńskich zawartych, Prezes Rzeczypospolitey Haityckiey Pethion wyzdrowiał iuż dawno i zupełnie z choroby swoiey, a tak w przódy, iako i potem, panowała w tey Rzeczypospolitey naywiększa spokoyność. O niesnaskach z Ameryką nie wzmiankuią listy ani słowa; tylko z małą eskadrą Buenos-Ayreskiego Kapitana Taylora zaszły były niesnaski. Pethion nie tylko mu zakazał przyprowadzać do portów tameczných zdobyte okręty, lecz odebrał mu nawet owe, które iuż były przyprowadzone. Taylor, który do owego czasu na południowey stronie wyspy Kuby tylko przeciwko Hiszpańskim okrętom krążył, zabierał teraz także i okręty pod banderą Rzeczypospolitey Haityckiey, poważaiąc iednakże bandery wszystkich innych Narodów.

Haiti kwitnie teraz codziennie bardziey, ludność pomnaża się, a z nią wraz i uprawa ziemi; Murzyni nauczyli się bowiem powoli poznawać wartość posiadłości, i co raz bardziey przyzwyczaiaią się do pracowitego i porządnego sposobu życia. Dotychczas tylko brzegi były uprawianemi; teraz rozkrzewia się pilność i w głębi Kraiu, a nieprzebyte lasy, siedlisko złoczyńców i drapieżnego zwierza, zamieniaią się w bogate plantacye kawy. Ani myśleć teraz o woynie między Krzystofem (Królem Haityckim Henrykiem I.) i Pethionem, ponieważ się obadwa tylko polerowaniem Kraiow swoich zaymuią.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Gazety Niderlandzkie namieniaią o mieście, które Józef Bonaparte w Kraiach Zjednoczonych Stanów budować każe, i które tymczasowo 12,000 mieszkańców mieścić będzie. Zakładaią ie niedaleko Baltimore, stolicy Prowincyi Marylandzkiey. Oprócz tego miasta zakładaią, iak z Filadelfii donoszą, osadę Francuzką nad brzegiem rzeki Tompichie. Dnia 1go Maia poiechał tam pewien znawca sztuki budowniczey, dla zrobienia planu tey osady.

Według gazet Północno-Amerykańskich z dnia 10go Czerwca, uzbraiaią w porcie Filadelfickim na nowo okręt o 74rech działach i fregatę. Okręt Ontario był dnia 3ego Maia gotowym odbić z portu Nowego Yorku i popłynąć ku brzegom Ameryki południowey.

Podczas wybuchnienia woyny rewolucyyney, nie mieli Amerykanie północni ani iednego okrętu uzbroionego. Pierwszy okręt dał im morski Kapitan Obrien, który po bitwie pod Lexingtonem (w roku 1774) z woyskiem lądowem na szonera Angielskiego napadł, a za iego pomocą także i kutra schwytał. Na zalecenie Jenerała Wassyngtona otrzymał potem patent na krążenie z temi obydwoma zdobyczami, a tak stał się założycielem morskiey siły zbroyney Ameryki północney. Pierwsza eskadra Północno-Amerykańska o pięciu okrętach, wypłynęła w roku 1776 z Delaware.

Gazety Amerykańskie zawieraią opis nędzy, pod którey uciskiem wychodcy (emigranci) Niemieccy i Hollenderscy w Zjednoczonych Stanach Ameryki północney ięczą, naganiaiąc bardzo haniebne postępki owych tak zwanych porywaczy cudzoziemców, którzy spokoynych mieszkańców Europeyskich uwodzą, aby w inney części Swiata zjszczenia zwodniczych przyrzeczeń zysku i szczęścia szukali. Tak staią się ci nieszczęśliwi ofiarą spekulacyi haniebnieyszey od handlu Murzynami. Honor Rzeczypospolitey (wyraźaią też gazety) wymaga, aby prawa temu nieludzkiemu rzemiosłu koniec położyły.

Ameryka Hiszpańska.

Gazeta Londyńska Morning-Chronicle umieściła listy z Trinidadu pod dniem 14. Maia pisane, według których Hiszpanie powrót swóy do Barcellony drogo okupili, ponieważ się Gubernator Freites po chwalebnym odporze ze 170 ludźmi przez środek nieprzyiacioł przerzynać musiał.

Boliwar naradziwszy się z Jenerałem Piarem nad planem operacyynym, i odebrawszy 2000 koni, wrócił się za rzekę Oronoko i stoi teraz znowu na równinach Barcellońskich. Morillo po klęsce od Jenerała Paeza odniesioney, stał nieiaki czas w San Fernando de Apura; potem zaś, zyskawszy otwarte pole przez odciągnienie Jenerała Paeza, posłał naywiększą część woyska swoiego do Guajany, a sam z małą siłą zbroyną ruszył do Karakasu. Twierdzę Rio-Caribes zdobył republikancki Pułkownik Nacario, na czele 200 ludzi.

Kumana ieszcze się trzyma, luboć się osada bardzo zmnieyszyła. Admirał Brion, którego eskadra z policzeniem batów działowych z 22ch okrętów się składa, trzyma ią w oblężeniu także i od strony morskiey.

Piar i Cedeno trzymaią w oblężeniu twierdze Starą Guajanę i Angosturę nad rzeką Oronoko. Angostura iest stolicą Guajany, Stara Guajana zaś ważnieyszą iest, iako warownia. Hiszpanie, wzmocnieni wyż pomienionym oddziałem woyska Jenerała Morillo, zrobili w Kwietniu z 2000 ludzi wycieczkę ze Starey Guajany, i uderzyli na Piara. Ten atoli, dla pozyskania dogodnieyszego pola bitwy dla woyska swoiego, po naywiększey części z iazdy złożonego, cofnął się na łąki Choronineńskie. Hiszpanie dali się uwieść do ścigania go, i zostali na głowę pobici. Ani połowa ich nie wróciła się do twierdzy. Ceruti Gubernator Guajany został zabitym.

Konwóy Hiszpański z Kadyxu wysłany, składaiący się z korwety Diamante o 16stu działach, ze slopu Descubierta o 22 działach, i z 8 okrętow trasportowych, a maiący 1500 ludzi, płynął się ku brzegom Wenezuelskim. Dnia 12go Maia widziano go na wysokości morskiey pod Trinidadem. Przybycie iego bardzo ucieszy rojalistow; tymczasem maią republikanie pod rozmaitymi Wodzami swoimi, 12000 dobrze wyćwiczonego woyska.

Gazety Amerykańskie donoszą pod artykułem z Nowego-Orleanu, że Jenerał Mina, który z eskadrą swoią z Galvestonu wypłynął, w pobliskości posady Jampeco, którą zdobyć spodziewa się, bez odporu wylądował i mieysce wylądowania swoiego obwarował, ażeby sobie albo odwrot, albo związek z morzem, a przez to dowóz zabezpieczyć.

Brazylija.

Jenerał Don Luis de Rego, który korpusem woyska przeciwko powstańcom Pernambukańskim dowodzi, bardzo się niegdyś popisywał na półwyspie pod Lordem Wellingtonem. Jest on z bogatemi domami spokrewnionym, a sam teść iego dał milion realów na opędzenie kosztów uzbroienia tey wyprawy.

Pewien znakomity dom handlowy w Havre (we Francyi) otrzymał listy z Bahii pod dniem 18. Maia pisane, które donoszą, że korpus woyska pomienionego Jenerała naówczas tylko 8 mil (Lieues) od Pernambuco był oddalonym. Po drodze, którą ten korpus przebywał, uznawano władzę Królewską wszędzie, gdzie powstańcy stronników znaleźli, a żołnierzy witano iako wybawicieli. Dowodca blokuiącey eskadry Portugalskiey, utrzymywał z miastem porozumienie, z którego spodziewać się należy, że sprawa Królewskiego Rządu za pierwszem pokazaniem się woyska, tryumf odniesie.

Wielka Brytanija.

Okręt, zwany Xiążę Blüchera, z Kalkutty powracaiący, przywiozł wiadomości z wyspy S. Heleny aż do środka Maia dochodzące. Pomienionemu okrętowi nie wolno było wprawdzie do wyspy S. Heleny zawinąć, ale Kapitan okrętu P. Wetherall mówił z P. Theedem, Kapitanem okrętu Leveret (iednego z okrętów na stacyi tameczney stoiących), od którego się dowiedział, że Bonaparte bardzo dobrego zdrowia używa, i że

się z resztą nic nowego na wyspie S. Heleny nie wydarzyło, coby godnem było uwagi.

Admiralicya Londyńska otrzymała doniesienie urzędowe, że fregatta Alceste, na którey Lord Amherst z Chin do Anglii chciał powrócić, dnia 18go Lutego w ciaśninie morskiey pod Gasparem, o skałę uderzyła i rozbiła się. Officerowie, osada okrętowa, i podróżni, zostali szczęśliwie wyratowanymi, i wysiedli na wyspę Gaspar; okręt zaś za onał, a z ładunku nie go nie można było nic uratować. Lord Amherst, syn iego, i Sekretarz poselstwa, przybyli dnia 22go Lutego szczęśliwie do Batawii na szalupie do fregaty należącey, i na naypierwszych okrętach z Chin powracaiących, popłyną do Anglii.

Ministeryalna gazeta Kuryer donosząc o śmierci Współczłonka Parlamentu, P. Ponsonby, dla którego za życia właśnie nie nayprzecznieysza była, dodaie co następuie: „Ludzie wszelkich stronnictw ubolewaią nad stratą takiego Męża. Stronnictwu, którego był przewodnikiem, on dawał powagę przez talenta, któremi iaśniał w życiu swoiem publicznem tak, iak przez cnoty w prywatnem. Jakożkolwiek politycznym zasadom iego zawsze byliśmy przeciwnymi, przecieżbyśmy się sami przed sobą wstydzili, gdybyśmy publicznie przyznać nie chcieli, że Mąż ten zawsze według rzetelnego przekonania swoiego działał. P. Ponsonby miał około 50 do 60 lat wieku, i zdrowie, które daleko dłuższe życie obiecywało. W tych ostatnich dwóch latach poniosła Oppozycya, straszne i niepowetowane straty. Nie ma iuż Whitbreada, Hornera, Męża, iak trudno drugiego — (quando ullum invenies parem?) a teraz Pana Ponsonby!

Zdarzyły się niedawno w Anglii dwa nieszczęśliwe przypadki na statkach, płynących za pomocą pary. Przy moście Westminsterskim pękł kocioł na takim statku, odbywaiącym żeglugę z Londynu do Richmondu, właśnie wtenczas, gdy miał wypłynąć. Nikogo ieszcze z podróżnych na nim nie było, oprócz maytków, z których trzech mocno skaleczonemi zostało. Później zaś spalił się naprzeciwko Whitestable takiż statek płynący z Londynu do Margate; lecz wszystkich ludzi uratowano. (Podobne nieszczęście przytrafiło się także w Ameryce. Na statku parowym Constitution, płynącym z Natchez do Nowego-Orleanu, pękł d. 2. Maia kocioł, przez co 11 osób, okropnie pokaleczonych, w kilku godzinach życie utraciło. Sam tylko Kapitan z 3ma maytkami, będącymi na drugiey stronie statku, uszedł śmierci.)

Francya.

Jenerałowie Domangot i Belair, znaydowali się wciąż ieszcze w więzieniu Prefektury. Uwolniono zaś Jenerała Barthe, którego podobnież dla związków z Panią Lavalette w pobliskości Paryża aresztowano.

W Departamencie Ligery skazał Sąd prewotalny pod dniem 2. Lipca, pięć osób na śmierć za należenie do buntowniczych poruszeń w Montargis, który to wyrok na nich ieszcze tegoż samego dnia spełniono. Oprócz tego, skazano ieszcze dwie inne osoby na deportacyę, a siedm na publiczną robotę.

Według gazet Paryzkich, miała P. Regnault de St. Jean d'Angely, dla osłabionego zdrowia swoiego, pod warunkiem niepowrócenia się do Francyi, z aresztu wypuszczoną zostać, i puścić się w podróż do kąpieli Akwizgrańskich.

Niemcy.

Posłowie Seymu Niemieckiego zgromadzili się dnia 7. Lipca dla wysłuchania żądania Landgrafa Hessen-Homburgskiego, względem przypuszczenia go iako Współczłonka do Związku Niemieckiego. Wszystkie głosy naypochlebnieyr zgodziły się na to, a Zgromadzenie uchwaliło, aby pomienionego Landgrafa Hessen-Homburgskiego, iako też Dom iego do Związku Niemieckiego przypuścić, głos iego zaś, późnieyszą uchwałą oznaczyć.

Rossya.

Gazety Rossyyskie zawieraią następuiący Manifest Cesarski:

My z Bożey Łaski
Alexander I.,
Cesarz i Samowładca Wszech Rossyi
etc. etc. etc.

Obwieszczamy wszystkim Naszym wiernym Poddanym.

Wszechmocny Bóg, kieruiący przeznaczeniem Państw i Narodów, wylawszy niedawnemi czasy tak wielkie łaski i szczodroty na Rossyę, zwraca i teraz na nią oko Swoiego miłosierdzia. Podobało się woli Jego nayświętszey, aby się pomnożył Cesarski Dom i utwierdził swą siłę i sławę przez rodzinne i przyiacielskie związki z naypotężnieyszymi na Ziemi Mocarstwami. Z natchnienia i za błogosławieństwem Tego, w Którego prawicy serce Królow, i za zezwoleniem nayukochańszey Matki Naszey, Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jeymości, Maryi Fedorowny, My, łącznie z Nayiaśnieyszym Królem Jegomością Pruskim, Fry-

derykiem Wilhelmem III., umyśliśmy wybrać Córkę Jego, Nayiaśnieyszą Xiężniczkę Karolinę, za Małżonkę dla nayukochańszego Brata Naszego, Wielkiego Xiążęcia Mikołaia Pawłowicza, zgodnież z własnem Jego życzeniem. Dnia 24go teraźnieyszego miesiąca Czerwca (6. Lipca), za łaską i błogosławieństwem Naywyższego, przyięła Ona wyznanie prawowiernego Kościoła grecko-rossyyskiego, i na świętem bierzmowaniu nazwaną została Alexandrą Fedorowną; a tegoż Czerwca dnia 25. (7. Lipca), w obecności Naszey, i przy Zgromadzeniu duchownych i świeckich Osób, w soborney zimowego pałacu Cerkwi, spełnione zostało poprzednie Wysokich do ślubu Zabieraiących się zaręczenie. Obwieszczaiąc o tem wiernych Naszych Poddanych, Rozkazuiemy: Nayiaśnieyszą Xiężniczkę mianować Wielką Xiężną z tytułem Cesarskiey Wysokości. Dan w stołecznem mieście tronu Naszego, S. Petersburgu, dnia 25. Czerwca (7. Lipca), roku od Narodzenia Pańskiego 1817, Panowania Naszego Siedemnastego.

Alexander.

Obrzęd wyż pomienionych zaręczyn, gazety Rossyyskie tak opisuią:

Z rana o godzinie 10tey, zgromadzili się do zimowego pałacu Członkowie nayświętszego Synodu i Duchowieństwo wyższe, tudzież znakomitsze Osoby płci oboiey i do Dworu wstęp maiące. Członki Rady Państwa i Ministrowie cudzoziemscy zgromadzili się poprzednio do Kościoła, dla znaydowania się na obrzędzie zaręczyn. Potem NN. Cesarz Jegomość, Cesarzowe, Królewna narzeczona Małżonka, Wielcy Xiążęta, Xiążę Wilhelm Pruski, Xiężna Wirtemberska Antonina i Xiężniczka Marya, przybyli z pokoiow do Kościoła pałacowego, poprzedzeni przez Urzędników Dworu podług przepisanego porządku. U drzwi Kościoła Duchowieństwo z Krzyżem i wodą święconą spotkało Nayiaśnieysze Osoby. Cesarzowa Jeymość, Marya Fedorowna, zaprowadziła Wielkiego Xiążęcia Jeymości Mikołaia Pawłowicza i Królewnę Jeymość, prawowierną Xiężniczkę Alexandrę Fedorównę na przygotowane podniesione mieysce w pośrodku Kościoła, okryte purpurowym axamitem, haftowanym złotem. Potem nastąpił obrzęd zaręczyn podług ustaw Kościoła. Przede drzwiami carskiemi stał pulpit, na którym leżała Xięga S. Ewangelii i Krzyż, a obok pulpitu niewielki stolik, na którym na złotych tacach złożone były pierścienie zaręczne i dwie świece. Przenaywielebnieyszy Metropolita Ambroży, przyiąwszy podane sobie pierścienie zaręczne, odprawiaiąc zwyczayną modlitwę wł żył ie Zaręczaiącym się. Wtedy Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość, Marya Fedorowna, zbliżyła się i zamienione dała Im pierścienie. W tymże czasie z dział twierdzy wystrzelono 51 razy. W czytaney przez Nayprzewielebnieyszego Metropolitę modlitwie za Nayiaśnieyszy Dom Panuiący, prawowierna Xiężniczka nazywaną była: zaręczoną Małżonką prawowierną Xiężną Alexandra Fedorowna. Po ukończonych obrzędach kościelnych, Nayiaśnieysza Zaręczona Para składała podziękowanie Nayiaśnieyszym Cesarzowi Jegomości i Cesarzowym, a Wielkim Xiążętom pozdrowienie. Z Kościoła Nayiaśnieysze Osoby powróciły do pokoiow w tymże porządku, w iakim szły do niego, oprócz Wielkiego Xiążęcia Jegomości Mikołaia Pawłowicza, który szedł obok nowozaręczoney sobie Małżonki. Wielki obiad dnia tego był w wielkiey sali marmurowey. Do stołu zaproszone były Osoby płci oboiey pierwszych trzech klas. Naprzeciw Nayiaśnieyszych Cesarza Jegomości i Cesarzowych siedzieli Członkowie nayświętszego Synodu i wyższe Duchowieństwo: po prawey stronie Nayiaśnieyszey Familii Cesarskiey, Damy Stanu. Damy Dworu Królewsko-Pruskiego, Freyleyny i dalsze Damy pierwszych trzech klas; po lewey zaś, Członkowie Rady Państwa, dalsi Urzędnicy pierwszych trzech klas i orszak Dworu Królewsko-Pruskiego. Podczas stołu była muzyka wokalna i instrumentalna. W czasie spełnianego zdrowia NN. Cesarstwa Ichmość, N Krola Jegomości Pruskiego, Nowozaręczonych, całego Nayiaśnieyszego Domu Cesarskiego, tudzież Duchowieństwa i wszystkich wiernych Poddanych, strzelano z dział, i odzywały się trąby i kotły. Wieczorem o godzinie 6tey zjechały się do zimowego pałacu Cesarza Jegomości wszystkie znakomitsze osoby płci oboiey, Ministrowie cudzoziemscy i inne do Dworu wstęp maiące, na bal, który się odprawiał w sali S. Jerzego. Przez cały ten dzień po wszystkich Kościołach bito we dzwony, a wieczorem twierdza i miasto całe były oswiecone. — Dnia następuiącego po odprawionych zaręczynach, z rana o godzinie naznaczoney, zgromadzili się do pałacu zimowego, w pokoiach Nayiaśnieyszey Nowozaręczoney, Członki Synodu i Duchowieństwo wyższe, znakomitsze oboiey płci Osoby, Sztab i Officerowie gwardyi, Ministrowie cudzoziemscy, wszystkie oraz Osoby pierwszych klas pięciu, dla pozdrowienia Nayiaśnieyszey Nowozaręczoney Pary.